

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2015/4 (Değişik İşler)

Karar Sayısı:2016/2

Karar Tarihi:16.3.2016

R.G. Tarih-Sayı:03. 05.2016-29701

DAVACI : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

DAVALI: Adaletçi Kurtuluş Partisi

DAVANIN KONUSU: Adaletçi Kurtuluş Partisinin kendiliğinden dağılma halinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi talebidir.

I- DAVANIN GEREKÇESİ

Adaletçi Kurtuluş Partisi, kuruluşuna dair bildiri ve eklerini 27.2.2012 tarihinde İçişleri Bakanlığına vererek 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 8. maddesine göre tüzel kişilik kazanmıştır. İlk büyük kongresini süresinde yapmayan ve zorunlu organlarını oluşturmayan Parti hakkında, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığınca 25.6.2015 tarihinde düzenlenen iddianame ile kendiliğinden dağılma halinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi talep edilmektedir.

II- İDDİANAME

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 25.6.2015 tarihli ve 2015/1965 sayılı iddianamesi şöyledir:

“Adaletçi Kurtuluş Partisi 27.02.2012 tarihinde gerekli belgelerini İçişleri Bakanlığına vermekle, 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanununun 8. maddesi uyarınca tüzel kişiliğini kazanmıştır.

Ancak sicil dosyası incelemesinde; Partinin 2820 sayılı Partiler Kanunun 14. ve parti tüzüğü'nün 5. maddesinde belirtildiği şekliyle kuruluşundan itibaren 2 yıl içerisinde yapmak zorunda olduğu ilk büyük kongresini yaptığına ilişkin bir bildirimde bulunmadığı görülmüştür. Adaletçi Kurtuluş Partisinden büyük kongresini yapıp yapmadığı yapmış ise sonucunun sicil dosyasına işlenmesi için gerekli belgeler talep edilmiş büyük kongrenin yapıldığına ilişkin bir belge sunulmadığı gibi yazılarımıza da cevap verilmemiştir.

Bu nedenlerle 2820 sayılı Kanunun emredici hükümlerine göre, adı geçen parti tüzel kişilik kazanmasından başlayarak iki yıl içinde ilk büyük kongresini toplamadığı ve zorunlu organlarını oluşturmadığı değerlendirilmektedir.

...

Davalı Adaletçi Kurtuluş Partisinin 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasasının 14/7. fıkrasının son cümlesi ve 121. maddesi, 5253 sayılı Dernekler Yasasının 36. maddesi aracılığıyla 4721 sayılı Türk Medeni Yasası'nın 87. maddesinin 2. bendi uyarınca süresinde ilk büyük kongresini yapmaması ve zorunlu organlarını oluşturmaması nedeni ile kendiliğinden dağılma halinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi iddia ve talep olunur.”

III- İNCELEME

1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının iddianamesi, Raportör Sadettin CEYHAN tarafından hazırlanan rapor, ilgili Anayasa ve kanun hükümleri, bunların gerekçeleri ile diğer belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Adaletçi Kurtuluş Partisinin ilk büyük kongresini yapmadığını ileri sürerek kendiliğinden dağılma halinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

3. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının talebiyle ilgili olarak Anayasa Mahkemesinin 11.9.2015 tarihli ve 33787353/2015-4 sayılı yazısıyla savunması istenilen Parti, savunma vermemiştir.

4. 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fıkrasında siyasi partilerin en yüksek organının büyük kongre olduğu, yedinci fıkrasında parti kurucularının ilk büyük kongreyi, partinin tüzelkişilik kazanmasından başlayarak iki yıl içinde toplamak zorunda oldukları belirtilmiştir.

5. Buna göre, gerekli kuruluş bildirisi ve eklerini 27.2.2012 tarihinde İçişleri Bakanlığına vererek 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 8. maddesine göre tüzel kişilik kazanmış bulunan Adaletçi Kurtuluş Partisinin bu tarihten itibaren iki yıl içinde ilk büyük kongresini toplaması ve zorunlu organlarını oluşturması gerekmektedir.

6. Siyasî Partiler Kanunu'nun 121. maddesinin birinci fıkrasında, "*Türk Kanunu Medenîsi ile Dernekler Kanununun ve dernekler hakkında uygulanan diğer kanunların bu kanuna aykırı olmayan hükümleri, siyasî partiler hakkında da uygulanır*" denilmektedir. Türk Medeni Kanunu'nun 87. maddesinde, kuruluş amacının gerçekleşmesinin olanaksız hale gelmesi, ilk genel kurul toplantısının kanunda öngörülen sürede yapılmamış ve zorunlu organlarının oluşturulmamış olması, tüzük gereğince yönetim kurulunun oluşturulmasının olanaksız hale gelmesi, olağan genel kurul toplantısının iki defa üst üste yapılmaması halleri, derneğin kendiliğinden sona ermesi nedenleri olarak sayılmıştır.

7. Açıklanan nedenlerle, 27.2.2012 tarihinde tüzel kişilik kazanan ve ilk büyük kongresini süresinde yapmayan Adaletçi Kurtuluş Partisinin hukuki varlığının sona ermiş olduğunun tespitine karar verilmesi gerekir.

8. Diğer taraftan 2820 sayılı Kanun'un 110. maddesinde, "*Kapanan bir siyasi partinin malları, büyük kongre toplanma yeter sayısının salt çoğunluğunun oyu ile alacağı bir karar üzerine, bir diğer siyasi partiye veya başka bir parti ile birleşmek için kapanma kararı alınmışsa, birleşeceği partiye, ilgili partinin de kabul etmesi şartıyla devredilebilir. Aksi halde kapanan siyasi parti malları Hazineye geçer*" denilmektedir. Bu durumda, tüzelkişiliği sona eren Parti mallarının Hazineye geçmesi gerekir.

IV- HÜKÜM

A- Adaletçi Kurtuluş Partisinin, 22.4.1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 121. maddesi yollamasıyla, 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu'nun 87. maddesi gereğince dağılmış sayılarak hukuki varlığının sona erdiğine,

B- Partinin tüm mallarının, 2820 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Hazineye geçmesine,

C- Gereğinin yerine getirilmesi için karar örneğinin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine,

Esas Sayısı:2015/4 (Değişik İşler)

Karar Sayısı:2016/2

16.3.2016 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Alparslan ALTAN

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ